

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Pamattiesības>Harta: dalībvalstu paraugprakse

Harta: dalībvalstu paraugprakse

Griekija

Publiskā politika, kas veicina hartas izmantošanu un likumdevēja, administrācijas, tiesībsardzības iestāžu un tiesu iestāžu informētību par to.

Pamattiesību harta ir Grieķijas tiesiskās kārtības neatņemama sastāvdaļa, ko Grieķijas tiesneši izskata arī pēc savas iniciatīvas, un lietas par tās pārkāpšanu var ierosināt Valsts padomē (*Symvoulio tis Epikrateias*) un Grieķijas Augstākajā tiesā (*Areios Págos*). Visām amatpersonām, jo īpaši policijas pārstāvjiem kā tiesībsardzības iestāžu darbiniekiem, arī ir pienākums godprātīgi piemērot konstitucionālos, krimināltiesību un procesuālos noteikumus, kas aizsargā cilvēktiesības.

Griekija cieši sadarbojas ar starptautisko organizāciju kontroles struktūrām un dara visu iespējamo, lai nodrošinātu cilvēktiesību aizsardzību. Šajā sakarā tā regulāri īsteno institucionālas iniciatīvas, lai skaidri noteiktu, ka kritēriji un saistības, kas izriet no starptautiskajām konvencijām par šo tiesību aizsardzību, piemēram, Pamattiesību hartas, tiek ievēroti. Raksturīgs piemērs ir Likums Nr. 4443/2016 par vienlīdzīgas attieksmes nodrošināšanu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības, kurā tieši atsaucas uz ES Pamattiesību hartas prasībām un jo īpaši tās 21. pantu.

Rīki, kas palīdz labāk saprast hartu un tās piemērošanas gadījumus

Augstākās tiesas Ģenerālprokuratūra (*Eisangelia Areiou Págu*) savas sadarbības ar Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (*FRA*) ietvaros nosūta visām prokuratūrām apelācijas tiesā (*Eisangelles Efeton*) un prokuratūrām pirmās instances tiesā (*Eisangelles Protodikon*) Grieķijā aģentūras izstrādātas rokasgrāmatas, ja tādas ir, un pēc tam, kad Grieķijas eksperts ir saņēmis attiecīgu aģentūras paziņojumu, pa e-pastu nodrošina aģentūras saites, kas sniedz piekļuvi tās nesent publicētajām rokasgrāmatām par cietumsodiem un alternatīviem pasākumiem, vardarbīgu noziegumu upuriem, nepilngadīgajiem, neaizsargātu grupu un minoritāšu aizsardzību utt. Turklāt aģentūras gada ziņojums tiek nosūtīts pa e-pastu visām Grieķijas prokuratūrām apelācijas tiesā un prokuratūrām pirmās instances tiesā.

Turklāt tādas sadarbības ietvaros, kas notiek starp Augstākās tiesas Ģenerālprokuratūru (kā partneri) un Eiropas Tiesiskās apmācības tīklu (*EJTN*), Grieķijas prokurori var piedalīties mācību apmeklējumos tādās ES iestādēs kā Eiropas Savienības Tiesa (EST), Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECT), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*) u. c.

Visbeidzot, Augstākās tiesas Ģenerālprokuratūras apkārtraksti, kas izdoti saistībā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) lēmumiem un adresēti Grieķijas prokuratūrām apelācijas tiesā un prokuratūrām pirmās instances, tiek publicēti [Augstākās tiesas Ģenerālprokuratūras](#) tīmekļa vietnē ar mērķi sniegt vispārīgas vadlīnijas par to, kā novērst attiecīgos Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK) pantu pārkāpumus.

Grieķijas policija laiku pa laikam izdod specifiskākus rīkojumus, rokasgrāmatas un vadlīnijas saviem darbiniekiem attiecībā uz cilvēktiesību aizsardzību un ievērošanu.

Jo īpaši saskaņā ar Grieķijas policijas priekšnieka 2014. gada 8. novembra apkārtrakstu Nr. 7100/25/14-δ "Rasisma, ksenofobijas un diskriminācijas novēršana policijas darbības laikā" valstij un jo īpaši tās dažādajām struktūrām, īstenojot valsts varu, ir pienākums neaizskart cilvēka cieņu kopumā neatkarīgi no tā, kādas atšķirīgas iezīmes personai var būt, un veikt aktīvus pasākumus, lai novērstu šādu nodarījumus.

Tajā pašā laikā prezidenta Dekrētā Nr. 254/2004 par tiesībsardzības iestāžu darbinieku rīcības kodeksu ir noteikts ne tikai vispārīgs pienākums respektēt cilvēka cieņu un aizsargāt cilvēktiesības, bet arī konkrētāki noteikumi par tiesībsardzības iestāžu darbinieku rīcību policijas darbības laikā, vienmēr no cilvēktiesību perspektīvas.

Grieķijas policijas darbiniekiem laiku pa laikam tiek sniegtas rokasgrāmatas, piemēram: "Grieķijas policijas labas prakses rokasgrāmata attiecībā uz reliģiskām un neaizsargātām sociālajām grupām", "Naida runa: rasisma ceļi publiskā runā", ko sponsorējusi Tieslietu ministrija (*Ypourgeio Dikaiosynis*) ar Eiropas Padomes atbalstu, Eiropas Padomes rokasgrāmata "Policijas darbs attiecībā uz naida noziegumiem, kas vērsti pret lesbietēm, gejiem, biseksuāļiem, transpersonām un interseksuāļiem (LGBTI)", Valsts padomes pret rasismu un neiecietību rokasgrāmata "Valsts pārvaldes pieeja rasistisku noziegumu novēršanai" un Drošības studiju centra "Starpkultūru mācību rokasgrāmata".

Šajā saistībā jānorāda, ka departamenti un biroji iesaistās cīņā pret rasistisku vardarbību ar mērķi efektīvi apkarot vardarbību, kurai, šķiet, ir rasistiska motivācija vai pamats un kura ir vēsta pret konkrētām personām vai personu grupām. Turklāt visā Grieķijā ir izveidoti dienesti vardarbības ģimenē novēršanai, lai efektīvi reaģētu uz vardarbības ģimenē incidentiem un aizsargātu cietušos.

Attiecībā uz policijas darbinieku apmācību jautājumos, kas saistīti ar cilvēktiesību aizsardzību, jānorāda, ka Grieķijas policijas ierēdņu un policistu skolu mācību programmas pamatlīmenī ir iekļauts modulis "cilvēktiesības" kā neatkarīgs priekšmets (orientējoši mācību programmā ir ietverti šādi temati: pamattiesību starptautiskā aizsardzība, tiesību aizsardzība ES, pamattiesību struktūras un saņēmēji, rasisms — ksenofobija, personiskā brīvība un drošība, bērnu, sievietes un darba tiesisko attiecību aizsardzība, spīdzināšanas aizliegums, minoritātes u. c.).

Attiecībā uz profesionālo pārkvalifikāciju Grieķijas policijas darbinieki regulāri gan Grieķijā, gan ārvalstīs piedalās īpašās mācībās un semināros par cilvēktiesību aizsardzībai paredzēto tiesisko regulējumu (piemēram, rasistiskās vardarbības motīvu noteikšana, cilvēktiesības un policijas ētika, pamattiesības un policijas ētoss, pieeja neaizsargātām sociālajām grupām un to pārvaldība, vardarbības ģimenē novēršana un cietušo aizsardzība u. c.).

Papildus iepriekš minētajam Grieķijas policija sadarbojas ar citām struktūrām un iestādēm, kuru mērķis ir nodrošināt cilvēktiesību ievērošanu un aizsardzību policijas darbības laikā (piemēram, Eiropas Padomes Eiropas Komiteju spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai (*CPT*), ANO Darba grupu patvaļīgas aizturēšanas jautājumos, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (*FRA*), Grieķijas tiesībsarga Valsts mehānismu patvaļīgu incidentu izmeklēšanas jomā (*Synigoros tou Politi*), Ģimenes politikas un dzimumu līdztiesības ģenerālsekretariātu, Grieķijas Valsts cilvēktiesību komisiju (*Ethniki Epitropi gia ta Dikaiomata tou Anthrōpou*), kā arī nevalstiskajām organizācijām (NVO) — "Bērna smaidis", Eiropas tīklu vardarbības apkarošanai, kas visas darbojas vardarbības ģimenē incidentu novēršanas jomā, u. c.).

Jaunajā hartas stratēģijā Komisija ir aicinājusi dalībvalstis cita starpā izvirzīt hartas kontaktpunktu, lai sekmētu koordināciju un sadarbību. Īstenojot Komisijas aicinājumu, Tieslietu ministrija izvirzīja ministrijā kontaktpunktu, lai pastiprinātu ministrijas iesaistīšanos un ieguldījumu hartas īstenošanā, ko veic vietējās struktūras. Par kontaktpunktu tika izvirzīts Tieslietu ministrijas Cilvēktiesību un apžēlošanas direktorāts. Iniciatīvas pamatā ir sadarbība starp Tieslietu ministriju un Ārlietu ministriju (Ārlietu ministrijas Eiropas Savienības tiesību nodaļu), bet kontaktpunkta mērķis, no vienas puses, ir veicināt ar hartu saistītas informācijas un paraugprakses apmaiņu un, no otras puses, koordinēt centienus, ko veic, lai izstrādātu iniciatīvas hartas efektīvai īstenošanai Grieķijā.

Pamattiesību, pilsoņu tiesību un personu brīvas pārvietošanās jautājumu darba grupas (*FREMP*) video konferencē Grieķija par šo iniciatīvu saņēma uzslavu un arī pārējās dalībvalstis tika mudinātas pārņemt šādu praksi.

Turklāt Valsts tiesnešu skolas ģenerāldirektoram tika nosūtīta vēstule, kurā tika pieprasīts iekļaut 2021./2022. akadēmiskā gada mācību programmā kursu par ES Pamattiesību hartu, kā arī seminārus par tās praktisko īstenošanu. Direktors savā atbildē atzina, ka efektīva ES Pamattiesību hartas īstenošana ar mērķi palielināt Grieķijas uzticamību un starptautisko nozīmi, ir lieliska Tieslietu ministrijas iniciatīva, un uzsvēra Valsts tiesnešu skolas atbalstu minētajai iniciatīvai. Saskaņā ar saņemto informāciju kurss par Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un par hartu jau ir iekļauts skolas visu nodaļu pirmsiestāšanās mācību programmā. Turklāt sadarbībā ar Eiropas Komisiju 2021./2022. gadā ir plānoti semināri par ES Pamattiesību hartas īstenošanas atbalstīšanu, kas paredzēti tiesnešiem un prokuroriem.

Visbeidzot, tika izveidota ES Pamattiesību hartas jautājumu darba grupa, kuras sastāvā ir Tieslietu ministrijas, ministra vietnieka G. Kotsiras biroja, Tieslietu ministrijas Ģenerālsekretāra biroja, Ārlietu ministrijas Juridisko un parlamentāro lietu ģenerālsekretariāta un Īpašā juridiskā departamenta Eiropas Savienības tiesību nodaļas pārstāvji.

Tā kā ES Pamattiesību hartas efektīva īstenošana, pamatojoties uz Komisijas ieteikumiem, kas atspoguļoti tās jaunajā stratēģijā, ir Grieķijas galvenā prioritāte, tiek izskatītas turpmākas iniciatīvas šā mērķa sasniegšanai. Piemēram: kontaktpunkta atbalsta mehānisma izveidošana ar vairāku ministriju pārstāvju iesaistīšanu; juridisko profesiju pārstāvju izpratnes un zināšanu paaugstināšana par hartas īstenošanas jautājumiem, organizējot seminārus un lekcijas, kuras pasniedz specializēti Grieķijas un ārvalstu praktizējošie juristi, kā arī Eiropas Savienības Tiesas (EST) tiesneši; EST un Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūras pastāvīga pārraudzība attiecībā pret tiesu prakses norisēm valsts līmenī; nepārtraukta sadarbība ar citām vietējām cilvēktiesību struktūrām; pēc apspriešanās ar ministriju, kas atbildīga par izpildi, turpmāks uzsvārs uz regulējuma ietekmes analīzes papildināšanu, kad tas attiecas uz noteikumiem, kuri saistīti ar ES Pamattiesību hartu.

Tādu ar hartu saistīto instrumentu izmantošana un popularizēšana, ko izstrādājušas citas ES valstis vai citas ieinteresētās personas ES

Sadarbība ar ieinteresētajām personām nolūkā veicināt ES Pamattiesību hartas izmantošanu un izpratni par to

Piemēri par tiesību aizstāvju un valsts iestāžu sadarbību, kas sekmē labāku izpratni par hartu un tās izmantošanu

Tieslietu ministrija

Ģimenes politikas un dzimumu līdztiesības ģenerālsekretariāts — konsultāciju centri no vardarbības cietušām sievietēm

Grieķijas tiesībsargs

Dzimumu līdztiesības pētījumu centrs (*Kέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας — KETHI*)

Nacionālais sociālās solidaritātes centrs (*Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης — EKKA*)

Grieķijas Bēgļu padome (*Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες*)

Grieķijas Helsinku pārraudzības centrs (*Ελληνικό Παρατηρήσιο τον Συμφωνία του Ελσίνκι*)

"Amnesty International" — Grieķijas nodaļa (*Διεθνής Αμνηστία — Ελληνικό Τμήμα*)

Piemēri par valsts iestāžu un akadēmisko aprindu sadarbību, kas sekmē labāku izpratni par hartu un tās izmantošanu

Piemēri par nevalstiskā sektora iniciatīvām, kas valstī sekmē hartas izmantošanu un izpratni par to

Grieķijas Datu aizsardzības iestāde (*Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα*) darbojas saskaņā ar Īpašu datu aizsardzības tiesisko regulējumu.

Šajā darbībā un jo īpaši tad, kad iestāde sniedz atzinumus un izskata lietas, tā galvenokārt norāda un atsaucas uz ES Pamattiesību hartas 8. panta tiesībām uz personas datu aizsardzību, kā arī uz tās 7. pantā paredzētajām saistītajām tiesībām uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību.

Turklāt iestāde īsteno ilgstošu sadarbību ar ES Pamattiesību aģentūru, proti, ES struktūru, kas ir galvenokārt atbildīga par pamattiesību aizsardzību. Šī sadarbība ietver atbalstu, ko nodrošina, sniedzot komentārus par aģentūras izdotu attiecīgu rokasgrāmatu personas datu aizsardzības jomā un tās interpretēšanu, kā arī periodiskus ieguldījumus ceturkšņa/mēneša ziņojumu saturā, kuru izstrādā aģentūra ar Grieķijas valsts iestāžu atbalstu (Tieslietu ministrijas Likumdošanas darba, starptautisko tiesisko attiecību un starptautiskās tiesiskās sadarbības direktorāts), kā arī šo ziņojumu uzraudzībā.

Visbeidzot, iestāde ikdienā izmanto iepriekš minētās aģentūras izstrādātos rīkus, piemēram, valsts iestādēm, kas atbildīgas par jautājumiem, kuri saistīti ar patvērumu, paredzētu informācijas faktu lapu (produkts, kas izveidots aģentūras un Eurodac uzraudzības koordinācijas grupas sadarbībā, kurā iesaistījusies Grieķijas datu aizsardzības iestāde), ko Grieķijas iestāde pašlaik tulko, lai to publicētu savā tīmekļa vietnē un nosūtītu iepriekš minētajām iestādēm.

Lapa atjaunināta: 25/04/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju par datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.